

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Kedden.	A szerkesztésért ideiglenesen felelős: a kiadó. Munkatárs: Dr. Mayer Ödön. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnének.
---	--	---

Leczke.

Önökhez szólok tisztelt gyulafehérvári hölgyeim és uraim, Hogy a kakas csipné meg kendteket, hát miért nem voltak az Iparos Olvasókör majálisán? Talán nem volt kedvük mulatni? Nem hinném, hisz nincs se gyászban, sem egyéb nyomorúságban városunk tisztelt publikuma, amiért bánkódnia kellene?

Vagy talán nem volt illő toalettje a tisztelt kisasszonyoknak és úrfiagnak?

Ezt éppenséggel nem hiszem el, mert melyik úri kisasszonynak ne volna egy mulatságba is illő ruhája, midőn van neki a hét minden napjára, s a nap minden szakára való otthoni, nappali és estvéli, délelőtti és délutáni, utczai és szalonba illő selyem és bársony, hopikék és czitromsárga öltözéke hasonló színű czipellőkkel, keztyűkkel és legyezőkkel (magyarul: fécher.)

Az úrfiak aztán ne is mentsék magukat, mert ha ezt teszik, fillentenek. Az úrfiak még az utczán is báliasan jelennek meg, fene nagy bokkrétával a kabáton. A lakk czipő, meg a fehér mellény, a sárga keztyű, meg a zöld „nyakravaló” minden csöppnyi emberkének ma már nélkülözhetetlen utczai toalettjét képezi. Láttam ganz fehér, ganz sárga, ganz kék utczai ruhákat ifjú legénykéken és olyan magas sarkú „topánkán” járni, hogy szinte orra buknak tőle még az egyenes járdán is. Tehát, hogy

ezen úrfiak azért maradtak volna el az Iparos Olvasókör mulatságáról, mert hiányzott a „toalett”, az nem való, hisz láttuk, hogy minden maskarához fel tudnak ruházkodni. Sokan azt mondják, hogy „nem pénzes időben” volt a majális s azért tartózkodtak a részvételtől az „intelligens” úrficskák. No hát ez képtelenség. Annyi a pénzük, mint a — szemét. Bizonyosság rá a sok virágzó korcsma. Mert a korcsmák — a szeparés korcsmákat értem — mindig tele vannak búslakodó „honfiakkal”, akik pedig nem ingyen élvezdik a habzó pezsgőt és a ragyogó női szemeket, melyek oly elbájolóan nézik hazánk reménységét, a sirva vigadó magyar ifjúságot. Van pénz bőven, csakhogy ezt nem az iparos érdek támogatására szokták ám fordítani. Pedig hány czifra legénykét segítettek a szegény iparos szülők ahoz a gála, parádés ruházkodáshoz. És most a tisztelt csizmadia csemete parfümös kendőt tart az orra elé, ha iparos mulatságra invitálják. Szabó fia, mészáros unokája kézbe se veszi az invitáló írást, nehogy bepiszkolja gyémántgyűrűs kezecskéjét. Különben ne beszéljünk a társadalom ezen „elittjeiről” csak, ott vannak maguk az önálló iparosok, hányan jelentek meg, hogy elismerjék az ifjúság buzgalmát és ügyszeretetét és buzdítsák a további munkára.

No azt lesd kedves atyámfia az Urban!

Ezek a jó bácsik és jó nénik attól félnek,

hogy ha részt vesznek egy iparos mulatságon, hát elvesztik a „megtisztelő” úri barátságát annak az egy néhány katonatisztnek vagy más beamernek, akik egyéb időöltés hiányában „leeresz-kednek” családi körükbe. Mert így van ez és nem másképpen. Ha valamely iparos család abban a „szerencsében” részesül, hogy küszöbét elvértve „urak” is átlépik, akkor már megszakítanak minden összeköttetést a velük egy zsánerű társadalmi osztállyal.

Igy van ez különben minden téren városunkban. Ismerek egyesületet, melynek intenciója csakugyan oly fenséges, szent és nemes, hogy benne minden halandó ember az ügy és az ebből folyó elv magasztosságánál fogva testvérként kellene felkaroltassék, és mit látunk? Lenézést és mellőzést a legfelsőbb fokon állótól a felsőfokon állóig, a felső fokon állótól a második gradicson állóig és ettől az utánna jövőig, le egészen az iparos emberig, és az iparostól a szent ügyért ép úgy lelkesedő szegény emberig. Osztálykülönbség, rang- és társadalmi állás különbség szerint csoportosulva óvják magukat az egymástól való érintkezéstől az egylet tagjai. És itt is, ha közelebbről szemléljük a viszonyokat, azt látjuk, hogy a legtartózkodóbb, a tekintélyére legföltékenyebb tag is iparos szülők verejtékén emelkedett a szerinte megkülönböztető (magyarul = discret) magaslatra.

T Á R C Z A.

A nagy kérdés.

Láttatok-e álmatokban
— Mire eset igen sok van —
Hogy bejártak messze földet
És átéltek nagy időket
Percnyi rövid idő alatt,
Örültök és megszenvedtek,
Öreg, ifjú, gyermek lesztek
Gyorsan mint a gondolat?

Hát abban a végső perczben,
Mikor lelünk tova lebben
S itt hagyja a hülő testet
S látja a nagy ismeretlent:
Akkor, azon idő alatt
Mily végtelen hosszú lehet,
Mily sok nehéz kérdést megfejt
Az a végső pillanat!

Ferenczi István.

Dohányzás mellett — dohányzás ellen.

— A Gyulafehérvári Hirlap eredeti tárezája. —
Irtá: **Ferenczi István.**

I.

Az óvilág lakói dicsekednek, hogy náluk van a miveltség és tudomány őshazája s hogy a természet

MIT IGYUNK ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványviz** erre a legbiztosabb óvószer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

A mohai Ágnes forrás, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző beteg- ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbélebb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** 26 év óta bebizonyosodott, hogy **még ragá- lyos betegségek**től is, mint typhus, cholera, megkiméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vízzel éltek.** Legjelesebb orvosi szak- **tekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt még a szódavíznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vi- **déki városokban lerakatok szerveztettek,** ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté **ingyen kapható.** **A forráskezelőség.** — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben

KEDVELT BORVIZ! Főraktár: **Id. Misselbacher J. B.** czégnél **Gyulafehérvárt.** **KEDVELT BORVIZ!**

Valjon miért oly lenézett ez a mi szegény iparos osztályunk? Megmondom: azért, mert reflektál az „intelligens” osztályra. Mihelyt erre nem reflektál, megnő a tekintélye, mert megnövekedik önbecsérzete.

S ez emelni fogja őt.

Demos.

Rovás.

Vasárnap Szászsebesen vitt keresztül az utam! Mondhatom egy rendezett, szép kis város. Ebből a szempontból egyáltalában nem esik kifogás alá! Hanem sokkal fontosabb és nagyobb okok adták kezembe a tollat, olyan okok, a melyek nagyon is szomorúan hatnak az emberre. Magyarországon, hol magyar a hivatalos nyelv, magyar a nemzet, azt kell látnunk, hogy a magyar nyelv nemcsak, hogy párhuzamosan nem a többi nemzetiségi nyelvekkel, hanem magára sem látható sehol a nemzetiségi városokban. Szászsebes szabad királyi joggal felruházott rendezett tanácsu városában még jele sincs annak, hogy itt valami magyarul történjék.

Mindjárt, mihelyt az ember a városba ér, román utcztáblák tűnnek az ember szemébe, közelebb a piaczon már csak német táblák jelzik az utcákat, míg a vasut felé már német és román táblák együttesen jelzik a különböző utcák neveit (Bahngasse, Ulica ceta piata.)

Tehát van román magára, német magára, német és román együttesen, magyar azonban, az országnak hivatalos nyelve, sehol sem látható. Ez pedig roppant szomorú dolog, hogy a nemzet nem tud annyira jutni, hogy az ország hivatalos nyelvét respektálják s annak külsőleg is kifejezést adjanak. Nem csoda ilyen körülmények között, ha az idegen országok nem igen beszélnék Magyarországról, mert ha bejönne közülök valaki egy ilyen városba, joggal fel is teheti, hogy itt nem Magyarországon, hanem valahol Szászországban avagy Oláhországban van!

Bizony szomorú jele ez az idők járásának! Hogy szabad királyi joggal felruházott rendezett tanácsu városok csak annyira respektálják a magyar nemzet fenhatóságát és sutba lökik az ország hivatalos nyelvét, a magyart. Ez így sokáig nem maradhat!

Különben csodálkozom azon, hogy Szászsebesen, hol magyar hivatalnok is van s bizonyára lesz egy pár magyar polgárcsalád is, nem akadt fenn senki sem az utcák illetén való elnevezésén, jobban mondva elnevezésének nyelvén. Követelni kell a várostól, hogyha már a másnyelvű jelző táblákat nem akarja levenni az utcákról, legalább annyit tegyen meg, hogy a német és román jelző táblák mellé tegye alá az ország hivatalos

nyelvét is, a magyart.*) Ezt Magyarországon joggal követelhetjük.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1907. július 18.

— **Személyi hírek.** Csiky József, kuriai bíró, — főkapitányunk sógora — a napokban városunkban időzött.

Dr. Fenyvesy Soma, országgyűlési képviselő két napon át városunkban tartzkodott.

Miski József, Abrudbánya polgármestere, e hó 15-én egyházmegyei gyűlésén városunkban volt.

— **Államtitkári kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter megyénk szülöttjét géresi Balogh Vilmos államtitkári czímmel felhozott miniszteri tanácsost államtitkárrá nevezte ki.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kocsis Miklós gyulafehérvári kir. törvényszéki aljegyzőt a székelykeresztúri és Csányi Gyula abrudbányai járásbírósági aljegyzőt az oklándi járásbíróshoz jegyzökké kinevezte. Gratulálunk!

— **Véglegesítés.** Lázár Ilona, városi óvónő, egy évi próbaszolgálati ideje letelvé, a város óvónői állásában véglegesítette.

— **Egyházmegyei gyűlés.** Az ev. református esperesi kerület e hó 15-én gyűlést tartott városunkban.

— **Tanítók esküje.** E hó 12-én délelőtt 10 órakor tette le nyolcz népiskolai tanító az új törvény szerint előírt hivatali esküt Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester előtt. A felekezeti és nem állami kezelés alatt álló iskolák tanítói ezen tényükkel hűséget esküdtek a magyar alkotmánynak, a magyar törvénynek, s különösen jól esett hallanunk az eskünek következő szavait: „a magyar ifjúságot a magyar haza szeretetében fogjuk nevelni.” Az esküt tevő néptanítók között több román felekezeti néptanító is volt, kik szintén esküjökkel kötelezték magukat arra, hogy Magyarország alkotmányos törvényeit és rendeleteit megtartják. A következő tanítók tettek esküt: Szász Károly, Barts Márton, Totoján György, Komesz Ágoston, Bukur János, Kontor Szalvénia, Tanászi János és Antal Károly.

— **Halálozás.** Ansion Józsefné szül. Novák Mária Valéria, cs. és kir. fegyvermester neje 1907. évi július hó 14-én 23 éves korában elhalt.

— **Mennek a katonák.** E hét vége felé a városban állomásozó 31-ik gyalogezred, nemkülönben az 50-ik gyalogezrednek egy batalonya a nyári nagy gyakorlatra a városból eltávoznak. Az idej nagy hadgyakorlat Nagyszeben és Szászsebes közötti területen lesz

*) Nem osztom a t. cikkkező úrnak ebbeli véleményét. Semmi más nyelvű feliratot sem szabad megtűrni. Az volt a hibája mindig a magyarnak, hogy megfelezte a jogait. Szerk.

VIII. Orbán pápa átok alá vetette a tubákolást. Oroszországban akit rajtakaptak a dohányzáson, annak levágták az orrát, hogy ne legyen mivel élvezze a dohányfüst illatát. Máshol pedig azért furták át a pipás ember szaglószerszámát s dugták azon keresztül a pipaszárát, hogy ne szenvedjen hiányt az élvezetben. Nálunk I. Apafy Mihály erdélyi fejedelem jószágvesztés terhe alatt tiltotta meg 1689-ben a dohánytermelést és súlyos pénzbírsággal büntette azt, aki dohányozni mert.

De hiába hoztak bármily szigorú törvényeket elene, s akarták drákói intézkedésekkel megtörni, a dohány hatalma egyre terjedt s a végén maga az állami hatalom is meghódolt neki, békét kötött vele s ma már a dohány képezi egyes országok egyik fő jövedelmi forrását. Ismerjük mi is, hogy mi a trafik. Ausztria már 1701-ben megcsinálta, de csak 1851-ben adta ide nekünk. Noha akkor sem kértük.

Óriási népszerűségét még azzal sem tudták lerontani, hogy trafikot csináltak belőle. Bár szídjá, gyalázza, de azért utolsó fillérét is odaadja érte mindenféle náció.

Valami különös élvezet az — mondják, akik értenek hozzá — mikor az ember szájába fogja s ott égeti a füstöt. A tűz már magára is hevít, a dohány illatos füstje pedig éppen kellemes mámorba ringatja az embert. A gomolygó füstfelleg elfedi a mindennapi élet sok-sok nyomorúságát s csak azt mutatja, amit a fájó léleknek jól esik látni. Enyhíti a gondot, könnyíti a fájdalmat, izgatja a képzeletet, növeli a reményt, biztatóbbnak tünteti föl a jövőt. Szóval minden rosszat elvesz s minden jót kilátásba helyez.

Ezt én ugyan nem éreztem sóha, sőt inkább megfájt a fejem és a tengeribetegség minden körjele környékezett, mikor én is megpróbáltam nyelni a füstöt. De ha vannak, kik azt érzik, nem illik kétségbe vonni.

Áldott növény, — állítják azok, akiknek ez tetszik.

Élvezheted nyersen vagy szárítva, nagy darabban vagy felaprózva, természetes állapotában vagy gyárilag feldolgozva. Kiki úgy amint szereti és amint zsebe engedi, hogy szeresse.

Vannak, akik az égő parázsba dobják a leveleiket s körbeülve élvezik a szállongó füstöt. Peruban így szokás. Persze ott még nincs trafik. Nálunk nagyon sokba kerülne az ilyen dohányzás.

Mások pipába teszik s úgy gyujtanak rá. S ezekben a katlannagyságu öblös tajtékpipától a gyűszűnyi matróz formáig minő gazdag változat mutatkozik! Hát még a szívásra alkalmazott szárahban s más füstvezetőkben milyen változatosság! Ha a változatosság élvezet, úgy akkor itt valóban élvezhet, aki akar s egy-egy pipatorium muzeumi kineleinek megtekintése orresiklandoztató gyönyörűség lehet.

De a dohánylevél közvetlenül is élvezhető. Összesodorva mint szivar kínálja magát. Selyembe öltöztetve, derekán diszkrétén midert viselve, hol karesu, vékony, nyulánk vagy törpe, kövér alakban csábit, ha találkozol vele. Némelyik csak magánosan jár, mások heringmódra összeszorítva indulnak körutra. Van akárhány olyan, melyikről azt sem tudod mi az, míg be nem mutatják neked. Annyian vannak, hogy már a szakember is össze téveszti őket.

Igény tekintetében valamivel szerényebb, de máskülönben semmivel sem tisztességesebb a szivarnál a cigaretták könnyű ruházatu serege. Tartós frigyét nem kötnek, csak a rövid ismeretséget szeretik. Akik ismerik, azt mondják, hogy ez a legveszedelmesebb népség.

De még összetörve, por minőségében is nagy csábitó erővel bír a dohány. Bár nem igen dicsekednek ezzel, sokaknak az az igazi élvezet, ha orrukat megtömhöti vele.

Sőt amikor kiürítik a már használt pipát, vagy eldobják a kialudt szivarvéget, még akkor is vannak, kiket

s így városunkban is nagyon sok átvonuló katonaságot fogunk látni. Így például a kolozsvári 21-ik honvédgyalogosok 12 napig fognak városunkban tartózkodni.

— **Uszoda.** Uszoda, uszoda! mikora jön el a te országod! Látom, se jó szó, se rossz szó, semmi sem tudja Jäger urat arra bírni, hogy kinyissa uszodáját! Igazán ehez is kell egy porció türelem, hogy az ember erősebb módon ki nem fakad az uszoda tulajdonosa ellen, mert tényleg ez az eljárás, a mit ő a publikummal szemben tanusít, igazán nem szép! Legalább az indokokat hallanók a tulajdonos urtól, a mik arra készítették, hogy az uszodáját a publikum elől hermetice elzárva tartsa, de Jäger úr hallgat, rémségesen hallgat! Mit törődik ő embertársaival, ha e nagy melegben csak úgy hullanak is el, neki az mindegy, mert nincs az a hatalom, hogy kinyissa uszodáját, ha az neki nem tetszik. Nohát csak ne tetsződjék Jäger úr, tartsa csak továbbra is zárva az uszodáját, mert ez öntől határozottan nagyon is lojális eljárás! Viszontlátásig a jövő számban.

— **Katonazene a sétatéren.** Vasárnap este a sétatéri kioszkban nagy katonai hangverseny volt. Az egész sétatér zsufolásig megtelt, a kioszk is tele volt, úgy, hogy helyet egyáltalában nem lehetett kapni. Ha egy idegen városbeli ember ilyen alkalommal találna bejönni a sétatérbe, azt gondolná, hogy egész nagy város lett ebből a Gyulafehérvárból. S volna is valami igaza, mert a puczban és henczegésben elég nagy város lett Gyulafehérvár!

— **Betörés.** Vasárnapról hétfőre virradó éjjel a helybeli református templomba be akartak törni, de a tetteseknek a betörés nem sikerült, mert a templomajtó erős zárát semmikép sem tudták feltörni. A rendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tetteseket.

— **A gyulafehérvári Iparos Olvasóköri f.** hó 7-ről—14-ére elhalasztott nyári táncmulatsága, a népkertben elég szép erkölcsi és anyagi sikerrel lett megtartva annak daczára, hogy sok olyan helyi idősebb önálló iparos tüntetett meg nem jelenésével, akiknek ezen egyedüli önmivelődési egyeletet támogatni erkölcsi kötelessége lenne. De azért voltak ottan idősebb és ifjú önálló lelkes iparosok meglehetősen szép számban és kedélyesen mulattak, táncoltak reggeli 3 óráig s még ekkor sem oszlott volna el a közönség, ha virradni nem kezdett volna. A mulatság fényes sikerét nagyban emelte az is, hogy városunk intelligenciája szép számmal vett részt és derék iparosaink között nagyon jól találták magukat. Felülfizettek: Fuchs Nándor 10 kor., Dr. Hartenbaum Simon, Körösy László és Zackel András 3—3 koronát, Haas Vilmos, Grosz Frigyes, Megyeri Imre, Springer D. Adolf, Judovits Jenő és Jakabfy János 2—2 koronát, Weidlinger Frigyes, Péter József, Bozsó Mátyás, Arnold János, Wellmann Gusztáv, Papp György, Tamás István, Rosenfeld Jenő, Benczel Lázár, N. N. és N. N. 1—1 koronát, Salamon Szabin és N. N.

ez az eldobott dohány maradék boldogít s mint bagó nyújtja az élvezetet. Vannak már bagógyárak is.

A botánikusok szerint a dohánynak hozzáillő előkelő rokonsága van. A maszlag, a nadragulya, a bolondító csalmatok legközelebbi rokonai. Mindenik elsőrangú vérmérgező és sokszoros gyilkos.

Ömaga sem jobb. Csak alattomosabb, csak behizelkedőbb. S annál veszedelmesebb, mert mint a paradicsombeli kígyó csábit el s viszen a bünbe.

A kis diák könnyen enged a csábnak s rágyújt, hogy férfiasnak látszadjon szivarral szájában. Keserves fájdalommal fizet meg érte, míg megszokja, de megszokja, mert rossz, mert tiltott.

A tanító úr beszél tanítványainak a dohányzás káros hatásairól, de alig várja, hogy kicsengessenek s rágyujthasson megint, mert ő már megszokta s nem tudja elhagyni.

Az orvos úr eltiltja betegét a szivarozástól, de mielőtt elmenne tőle, gyujtót kér s magát füstfellegbe borítva indul hivatalos útjában tovább.

A szép asszony ki nem állhatja a pipafüstöt, de előbb titokban, aztán bizalmas társaságban ömaga is rágyújt egy-egy illatos szivarkára.

A néni, a bácsi ha már lemondott a füstől, csak a tubákot élvezi. De azt rakosgatja türelemmel s prűszköl tőle véghetetlenül.

Mellőzve az erkölcsi rosszat, minek a dohányzás közvetett vagy közvetlen okozója, — azt mondják a doktorok, hogy kiszámíthatatlan a kár, mit az egészség megrontásával okoz. Már a kisebbmértvű dohányzás is nikotin mérgezéssel jár. Az állandó dohányzás pedig folytonos izgatottságban tartja az agyat; előbb-utóbb idegessé tesz s képtelenné arra, hogy a maga valóságában lássuk és fogjuk fel az életet. Kéminél erősebb dohányos, annál inkább el lehet készülvén rá, hogy a dohányzás elbutítja, elborítja az elmét s beszámíthatatlanná teszi az akaratot.

60—60 fillért, Lorch Mátvás, Emmer Albert, Frei Adolf és Schrám Lázár 50—50 fillért, Fischer Lipót, Lázár Géza, Bartha Ignác és Hilser István 40—40 fillért. Fogadják a nemes szívű felülfizetők az Olvasókör hálás köszönetét.

— **Elgázolás.** A „Hungária“ szálloda kocsisa e hó 14-én reggel hajtás közben vigyázatlanságból egy asszonyt elgázolt. Az elgázolt asszonyt súlyos sebeivel a kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes. A kocsis ellen megindították a vizsgálatot.

— **Az önkéntességi kedvezmény.** A magyar kereskedelmi csarnok és vele együtt még vagy hat egyet az önkéntességi kedvezménynek kiterjesztése végett petíciót intézett a képviselőházhoz. A petíciónak egy példányát — tekintve a közügyet, — lapunknak is megküldötték. A petíció oda irányul, hogy az önkéntességi jog négy elemi és négy középiskola (gimnázium, reál vagy polgári iskola) sikeres elvégzése után megadassék. És pedig e jog megadását azzal indokolja, hogy úgy, mint Németországban és Olaszországban is meg van, a nem érettségizett, de négy középiskolát végzett ifjak önkéntesi évek leszolgálása után ne neveztesse ki tartalékos tiszteknek, hanem csupán altiszteknek és pedig azért, hogy ezáltal a hadseregnek intelligensebb elemekből álló tartalékos altisztjei lennének, kik a legénység kioktatásával csak nagyobb hasznára lennének a hadseregnek. A különbséget abban kívánja a petíció az érettségizett és négy középiskolát végzett önkéntesek között megállapítani, hogy az érettségizett ifjakból lett önkéntesek tartalékos tisztekké nevezendők ki, míg a négy középiskolát végzett ifjakból lett önkéntesek csak tartalékos altisztekké nevezhetők ki. Az önkéntességi kedvezménynek ilyen irányú kiterjesztése mindenesetre figyelmet érdemel, mert sokkal jobb volna a hadvezetőségnek is, hogy egy erős és intelligens elemekből álló tartalékos altiszt kart tudna maga mellett állani. Különben is az önkéntességi kedvezményt ma ugys akárcik megszerezheti magának, ha az ugynevezett „Intelligens prüfungot“ le tudja tenni. Nem volna-e ennél sokkal jobb és helyesebb, ha az elébb említett vizsgát eltörölnék s a helyett törvényileg kimondatná, hogy a négy középiskolát végzett ifjak is megkaphatják az egyévi önkéntességi kedvezményt.

— **Verekedés.** Vasárnap délután a majorban, a Kovács-féle korcsmában magyar és oláh legények együtt mulatgattak, de a mulatásnak szomorú vége lett, mert a magyar és oláh legények nemzetiségi kérdés miatt összevesztek és egy magyar bérest alaposan helybenhagytak.

— **Kirándulások a Székely Szövetség közgyűléséről.** A Székely-Társaságok Szövetsége idei közgyűlését aug. 6-án Szamosujváron tartja meg. Közgyűléssel kapcsolatosan tanulmányi kirándulásokat is tesz. Az idén három kirándulás van tervben. És pedig az első

Szamosujvárról a Désakna községben lévő m. kir. kincstári sóbánya-telep megtekintésére; a második Szamosujvárról Galgón, Bábaszoroson, és Magyarlápón át Sztojka fürdőre; a harmadik Szamosujvárról Beszterczére Borgó községben, bukovinai Dorna-Vátrán át Radna-Borberekig, illetve Olászentgyörgy fürdő megtekintésével Kisilváig. Az első kirándulást Duha Kristóf városi tanácsos, a másodikat Fekete Lázár székelytársasági tag, a harmadikat pedig K. Nagy Lajos főszolgabíró székelytársasági elnök vezeti. A kirándulás kocsin és vasuton történik. Előbbihez olcsó kocsik, utóbbihoz kedvezményes jegyek szereztetnek. Akik e kirándulások bármelyikén részt venni óhajtanak, pontos címük közlésével a kirándulások fent megnevezett vezetőinél f. hó 26-áig Szamosujváron levélben is jelentkezhetnek. A Székely-Szövetség az erdélyi résznek egyik legexponáltabb vidékét azért keresi fel és teszi tanulmány tárgyává, hogy az ottani gyér magyarság helyzetén segítsen. Illő, hogy ebben a munkában az erdélyrészi magyarság szervezett társadalma minél nagyobb érdeklődéssel és jóakarattal vegyen részt. Az érdeklődőknek szívesen nyújt részletes felvilágosítást Máthé József a szövetség főtitkára (Maros-Vásárhelyt) vagy K. Nagy Lajos főszolgabíró és Zöld Sándor polgári isk. igazgató Szamosujvart. Jelentkezőknek a kedvezményes vasuti jegyeket a m. kir. államvasutak vonalaira (bármely állomástól használhatók), valamint a Szamosvölgyi vasut vonalaira a Székely Társaságok Szövetségének elnöksége (Maros-Vásárhely) adja ki.

— **Párisi Olympia mozgófénykép színház** igen érdekesnek ígérkező előadásait ma kezdi meg a városi Vigadóban. Nagyon változatos műsorából megemlítjük mint főbbeket: Ő Felseje koronázási jubileumát, egy orosz nihilista nő bombamerényletét, egy francia katonatiszt mennyasszonyának elrablását, Vendata szerelmét stb. stb. Ajánljuk a megtekintését.

— **Értesítés.** A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi Collegiumának jogakadémiáján az 1907—1908. tanév I. felére a beiratások 1907. szeptember 1-től 12-ig eszközlendők; az előadások szeptember 16-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél szeptember 13—15. napjain dékáni-, azután pedig tanár-kari engedéllyel lehet helye. A kik jogi tanulmányaikat csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt, a kik pedig az egyeteméről, vagy más jogakademiákról lépnek át, azok csupán eddigi lezárókönyvüket tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szept. hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szept. 1-től 15-ig terjed. A fél-évi tandíj 50 kor. Evangélikus lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben; ebéd- és vacsoráért az első félévben szept. 1-től december végéig 60 korona, csak ebédért 34 kor. fizetendő. Joghallgatók havonként is beiratkozhatnak. Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra, valamint a szegénysorsúak tandíjmentességre, tápintézeti-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „Jogász segélyegylet“ támogatására. A jogakadémiai ifjúsági, valamint a collegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll. A szünidőben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre is, szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

— **A katonai tanintézetekbe** pályázók használatára s egyúttal a középiskolai tanulók kézikönyve gyanánt igen alkalmas segédkönyvet állított össze szaktanárok közreműködésével Gontean Jenő főhadnagy, a temesvári hadapródiskola tanára. A segédkönyv tartalmazza a cs. és kir. hadapród iskolákban, továbbá a m. kir. honvéd hadapródiskolákban, és a m. kir. honvéd főreáliskolában leteendő fölvételi vizsga anyagát. A segédkönyv most harmadik kiadásban jelent meg. Ára 5 kor. Megrendelhető a szerzőnél Temesvárt.

— **Képesített kőmíves mester.** Roska Angyel gyulafehérvári lakos ezúton értesíti a közönséget arról, hogy a kőmíves iparból képesítést szerzett, letelven Budapesten a képesítési vizsgálatot, melyről oklevele van. — Törekvő polgártársunkat ajánljuk a t. építető közönség pártfogásába.

— **A baromfitenyésztés lendítése.** A fajtenyésztésnek a kedvtelése Ausztriában az utolsó években a külföldön is általánosan elismert szaktekintélynek, Pauly Miksa köflachi baromfitenyésztőnek köszönhető, aki „Der Illustrierte Thierfreund“ című szaklapjában ezen tenyésztés czélszerű alkalmazásának nagy előnyét és anyagi jövedelmét 30 évi tapasztalat alapján ismerteti. Ezen megbecsülhetlen mű, a mely 412 képesábrát tartalmaz, az eddig megjelent szakkönyvek között első helyet foglal el. Dacára a gazdag kivitelnek, a könyv ára csak 8 korona és az „Administration des Tierfreundes“ Köflach (Stájerország) útján rendelhető meg.

— **Minden praktikus házaszanyra nézve** nagy nyereség, ha a Glóbusz tisztítókivonatát használja, melyet a Fritz Schulz jun. r. t. gyárt Lipcsében, Neu-

burghan, Egerben, Lincolnban New-York mellett. Évente több mint 70 millió Glóbusz tisztító-kivonatot küldenek szét, a mi bizonyítéka annak, hogy ez a fémtisztítószer általános és megérdemelt figyelemnek örvend, és hogy több millió háztartásban, műhelyben, üzletben, katonaságnál, vasutnál és szállítótársaságnál használják. Csak elsőrendű szer örvend ilyen elterjedtségnek. A Glóbusz tisztítószer kivonatát a legjobb nyersanyagokból, különösen neuburgi homokkrétából állítják elő, a mely páratlan jó minőségben csakis a Fritz Schulz jun. r. t. bányái-ban található és azt gőziszaggyárakban legujabb gépekkel legfinomabb minőségre dolgozzák fel.

— **Büvészképek.** Tudomásunkra jutott, hogy az ismert „La Fleurette“ antinicotin-hüvelyek minden egyes doboza egy büvészkártyát tartalmaz, mely nagy meglepetést szerez a vevőnek. Utalunk mai hirdetésünkre.

— **Aki nem hirdet.** Az Inventor's Guide-ben olvassuk a következőket: Aki nem hirdet egyszerűen azért, mert a nagypapa sem hirdetett, az hasonlít ahhoz, ki még ma is térdig érő nadrágban és kvekkerben jár. — Aki nem hirdet azért, mert az pénzbe kerül, az elesik attól a pénztől, amely a hirdetés gyümölcse. — Aki nem hirdet azért, mert megkísérelte azt, de nem volt sikere, az hasonlít ahhoz, ki eldobja a szivarját azért, mert az elaludt. — Aki nem hirdet azért, mert önmaga nem ért hozzá, az hasonlít ahhoz, aki nem eszik, mert nem tud főzni. — Aki nem hirdet azért, mert sokan haszontalanságnak mondják azt, az nem hisz a föld kerekiségében, mert a régiek laposnak tartották azt. — Nagy emberek így vélekednek a hirdetés hasznosságáról: Fiam, oly emberekkel kössél üzletet, kik hirdetnek, soha nem fogod annak kárát látni; mert akik hirdetnek, azok értelmes emberek. Franklin. — Tudni kell fölkeltetni az emberek kíváncsiságát és tudni kell őket meggyőzni arról, amit hirdetünk. Maupassant. — Hogy tudja meg a világ, hogy valakinek valamije van, ha az nem tudatja a világgal. Vanderbilt.

— **Sikerült az Orsz. Posztókviviteli Áruház-nak** (Budapest, Rottenbiller-u. 100. sz.) 1000 vég nagyon jó minőségű tartós férfiruhaszövetet egy esődbe jutott posztógyárostól poton áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvétellel csak 6 koronáért egy teljes férfiföltönyre elegendő 3 méter nagyon jó, tartós remek mintázatu szürke, barna és drapp seviotszövetet. Sötétkéket vagy feketét 7 koronáért. A fenti czeget b. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A gyulafehérvári székes-egyház restaurációja.

A gyulafehérvári székesegyház szakszerű helyreállításának munkálatai végre, annyi felmérés, tervezés és előterjesztés után, június hóban kezdetüket vették. A restauráció, a munkát vezető műépítész terve szerint, 6 ciklusra van beosztva és az egyes építészeti korok figyelembe vételével fog keresztülvitetni, ami körülbelül 14 esztendő fog igénybe venni.

A legelső munka a déli mellékhajó apsisának a kiszabadítása volt, mely a sekrestye hozzáépítése által egészen el volt zárva. E célból a sekrestye régi lépcsőháza lebontatott és az új lépcsőház számára a sekrestyéből 2'18 méter terület kiszakitatott. Az ekként szabaddá tett apsidol jóval szebb az éjszaki mellékhajójánál, a műépítészet és szobrászat még szebb emlékeit őrzi. Itt egy ablak kiszabadításánál 13. századbéli freskók kerültek napfényre. Még e hónapban a kereszthajó déli kara a középnégyszettől (transept) ideiglenes fallal el fog záratni, hogy a munkálatok az isteni tiszteletet ne zavarják. Az itt elhelyezett oltárok egyelőre a déli hosszahajóban lesznek felállítva. A kereszthajó délnyugoti sarkánál a kihajlás ugyanis már 225 mm. Ez a székesegyház leginkább megviselt része és ezen kezdődik a tulajdonképeni restauráció.

A restauráció költségeit a Műemlékek Országos Bizottsága fedezi a parlament által e czélra rendelkezésére bocsátott összegből. Püspök úr ő Exciája 50.000 koronával járult a költségekhez. A helyreállítást Möller István műépítész felügyelete és irányítása mellett Fridli Sándor mérnök vezeti.

Nem tartom fölöslegesnek ez alkalommal a templom rövid történetét közzétenni. Ezúttal semmi különös újat nem fogok mondani; inkább az eddigi kutatások rövid kivonatát fogom adni, főleg Möller István leírása után, mely a különböző vélemények között a legrealisabb. (V. ö. Magyarország műemlékei.)

A székesegyház építésének idejét pontosan megállapítani nem tudjuk, de mint a román építészet leg-sikerültebb műemlékének keletkezését a 12. század végére vagy a 13. század elejére kell hogy tegyük. Biz-

(Folyt. köv.)

tosra vehetjük azonban azt is, hogy legalább Szent László óta volt már valamelyes nagyobb temploma, bazilikája Gyulafehérvárnak. Egy, 11. századbéli domborműves kő, mely a déli kapu felett a templom belsejében van be-falazva, arra enged következtetni. Rogerius nagyváradi kanonok († mint spalatói érsek 1266-ban), mint „Carmen miserabile” című művében említi, a tatárjárás (1241—42.) elől menekülve, nyolczad napra Gyulafehérvárra érkezett, ahol a bazilika ledőlt falait találta. Ez az első történeti adat a székesegyházról. Ekkor pusztult el a hatalmas központi harangtorony is, melynek romjai a templom padlásán ma is láthatók. Ez időből valók a kereszt-hajó éjszaki falán való repedések is. A templom első építői francia mesterek voltak, akik Lombardián és Dalmácián át jutottak hozzánk. A 12. században épült klosterneuburgi templom elrendezésében teljesen meg-egyezik a gyulafehérvárral, az pedig a paviai Szent Mihály templomnak hasonmása. A tatárjárás után újabb csapások érték a templomot; így a szászok kétszer gyújtották fel és rabolták ki: 1277-ben és 1307-ben.

A mindenszentek kápolnája a 13. század közepé-ről való, míg a fájdalmas Szűz kápolnáját Széchy An-drás püspök építette (1319—1356), ki a templom főap-sisát is megnyitotta és annak a ma is fenálló csúcsíves alakját adta. Ezt követte az éjszaki díszes előcsarnok építése, melyet Geréb János püspök (1476—1501.) és Lazó János kanonok 1512-ben renaissance izlésben re-nováltatott. A kereszthajó éjszaki falát Hunyadi János hatalmas támpillérekkel megtámasztotta, a templomot új boltozattal ellátta; ő építette ki a nyugati főbejáratot, valamint a délnyugati torony felső emeletét. Ennek a nagy munkának emlékét őrzi a főhajó boltozatának egyik zárókövében levő hollós címer. Várdai Ferenc püspök 1525-ben a Széchy-kápolnát kijavította és a cho-rusra vezető lépcsőt építette.

A Hunyadi János-féle általános restaurációt az tette szükségessé, hogy a törökök 1442-ben iszonyú rom-bolást végeztek volt a templomon. De hasonló rombo-lást végeztek a reformáció idejében, 1556-ban és 1601-ben Rácz György csapatai, 1603-ban Bethlen Gábor és Székely Mózes csapatai, végül 1658-ban ismét a törö-kök. Ekkor pusztult el az éjszaknyugati kisebb torony is. Bethlen Gábor azonban nemcsak rombolást, de ja-vítást is hagyott maga után, mint azt a délnyugati to-ronynak olasz renaissanceban való kiépítése mutatja. III. Károly király idejében épült a nyugati főbejáró oromzata barokk stílusban. 1730-ban építette Demeter Márton nagyprépost a mai sekrestyét szintén barokk iz-lésben. Ez a székesegyház legkevésbé sikerült része, mely a restauráció alkalmával egészen le fog bontatni. 1753-ban Sztoyka Zsigmond püspök a szentélyt renovál-tatta; a renoválás költségeihez Mária Terézia 11.000 frttal járult. Végül a 18. század végén Csiszár-család készítette a nyugati előcsarnok kerítését és az éjszaki előcsarnokba vezető lépcsőt késő barokk stílusban.

Még megjegyzem, hogy a székesegyház két ízben, összesen 146 esztendeig volt a protestánsok kezén. En-nek egyedüli emléke a kereszthajó éjszaki karában lévő presbyteri pad.

* * *

A gyulafehérvári székesegyház nemcsak mint mű-emlék, de mint történeti nevezetesség is Erdélynek leg-beesesebb temploma. Erdély legnagyobb férfainak Wall-halája; itt iktatták be a fejedelmeket és ide temették annak legjelesebbjeit. Itt volt eltemetve Hunyadi János, a gubernátor, fivére János, a „miles”, Hunyadi László (?) Korvin János, Izabella királyné és János Zsigmond; Báthori Endre bíbornok, Boescai István, Bethlen Gábor, Rákóczy Zsigmond és Rákóczy György; továbbá Beth-len István, Lépes György püspök, Martinuzzi György bí-bornok. E sírokat 1601-ben Rácz György csapatai fel-törték, a bennök levő ékszereket elrabolták, a hamva-kat szétszórták. (V. ö. Szendrei, Erdély múkinsei.)

K. P. dr.

Szerkesztői üzenet.

Hogy tetszik-e?! Istenem, abból az avatott kézből hogyne tetszenék. Valamit kérünk napieseményekről is, úgy helyből, mint a vidékről.

Kíváncsi. Legyen nyugodt, lesz szerkesztő. Ne fájjon az ön feje a mi bajunkért. Szeretjük az ilyen ingyen olvasók ákácziós-kodását.

Az általánosan ismert

„La Fleurette”

antinicotin szivarka-hüvely dobozai egy na-gyon szép **meglepetést** tartalmaznak.

Nyilttér.

(E rovat alatt közölttekért a szerkesztő nem vállal felelősséget.)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a Magyar irtalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, uszodák, török-, kő- és már-ványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szol-id kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Sarg's Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált **főárjegyzéket**, 3000-nél több rajzzal, mindennemű **nikkel-, ezüst- és aranyórák**, valamint mindennemű **szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bórakuk stb.ről eredeti gyári árban.**

KONRAD JÁNOS
Első óragyár és szétválasztó árúház,
Brux 1244 szám. (Oeshország.)

Menetjegyek Amerikába.

Kir. belga postahajók

RED STAR VONAL.

Indulás minden vasárnap

Antwerpenből közvetlen New-Yorkba

és kétszer havonként **Antwerpenből Canadába.**

Elsőrendű új hajók, gyors utazás, jó ellátás. Felvilágosítást ad díjmentesen azonnal

Red Star Linie
Wien, Wiedner Gürtel 20.

Földhaszonbérleti hirdetmény.

A gyulafehérvári irtalmas növérek zárdája tulajdonát képező és a Gyulafehérvár város határában fekvő alábbi ingatlanok **1908. évi január 1-től** számítandó 6 esetleg 12 évre haszonbérbe adatnak és pedig:

1. Gilány nevű dűlőben szántó 8 hold 866 □-öl.
2. Ujvilág „ „ szántó 2 hold.
3. Beserikutza (Nemesek rétje) nevű dűlőben legelő és szántó 30 hold.
4. Mongó nevű dűlőben szántó 1 hold 674 □-öl.

Ezen birtoktestekre nézve a nyilvános szóbeli árverés **1907. augusztus hó 22-én délután 3 órakor** az erdélyegyházmegyei központi alapítványi pénztár helyiségében (Jerichó-épület) tartjuk meg.

Gyulafehérvár, 1907. július 3-án.

A gyulafehérvári irtalmas növérek zárdájának igazgatósága.

Sz. 5123—1907. tlkvi.

Utóajánlati árverési kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tlkkyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Martin Jánosné sz. Medrea Anna karnai lakos végrehajtást szenvedő elleni 700 kor. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az alvinczi 2140. sz. tjkvben A + 1, 2. rdsz., alatti ingatlanokra összesen 1220 kor. becsár-ban az árverést elrendelte és hogy a fennt megjelölt ingatlanok **1907. évi augusztus hó 26-ik** napján d. e. 9 órakor Alvincz község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában előirt árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 2. §-ában kijelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tlkvi hatósága.

Gyulafehérvár, 1907. évi július hó 16-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczy János tlkvi kiadó.

Gépész vagy vizsgázott fűtő

azonnali belépésre kerestetik. Pályázatok, bizonyítvány-másolatokkal és fizetési ígényekkel a **„Magyar aranybánya” részvénytársasághoz, Botes u. p. Zalatna**, czimzendők.

5421—1907. ügyszám v. t.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. minister úr Ö Exzellenziájának 54372—1907. rendeletével, Maros-Vásárhelyen felállítani engedélyezett

községi felső kereskedelmi iskola

első osztálya **f. 1907. évi szeptember hó 1-én** megnyílik, illetőleg abban a tanítás a jelzett időben kezdetét veszi.

Beíratási díj 10 K. és az évi tandíj 100 korona.

Az intézet mellé jövő 1908—9. tanévben internátus fog létesíteni.

Az iskola megnyitására illetve az intézetbe való felvételre vonatkozó kérdésekre addig is, a mig az igazgatói állás betöltetnék, a v. tanács ad felvilágosítást.

Maros-Vásárhely sz. kir. város tanácsának, 1907. évi június hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Bernády György s. k.
polgármester.

Legjobb
szépitőszér !Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!**A SZÉPSÉG**lézésére, tökéletesítésére és
fentartásáralegkitünőbb és legbizto-
sabb vegytiszta, sem
higanyt, sem olmot
nem tartalmazó,
teljesen ártalmatlan
zsirmentes
készítmény
a**Földes
MARGIT**
-CRÈMEEzen világ-
hírű arc-
kenőes eltá-
volít szeplőt,
májfoltot, pat-
tanást, miteszert
és más minden
bőrbajt, rán-
czokat, himlőhelyeket
is, az arcot simává
és üdévé teszi.

Ára:

kis tégyel 1 kor., nagy 2 kor.,
Margit hölgypor (3 féle szín-
ben) 1.20 k., Margit szappan
70 fill., Margit fogpép 1 kor.,
Margit arcviz 1 korona.Postán utánvétellel egy a pénz elő-
zetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.Főraktár: Fröhlich Gyula, Góth Gyula
és Storfer Leó gyógyszerészeknél.Csodás,
gyors és
biztos hatása.

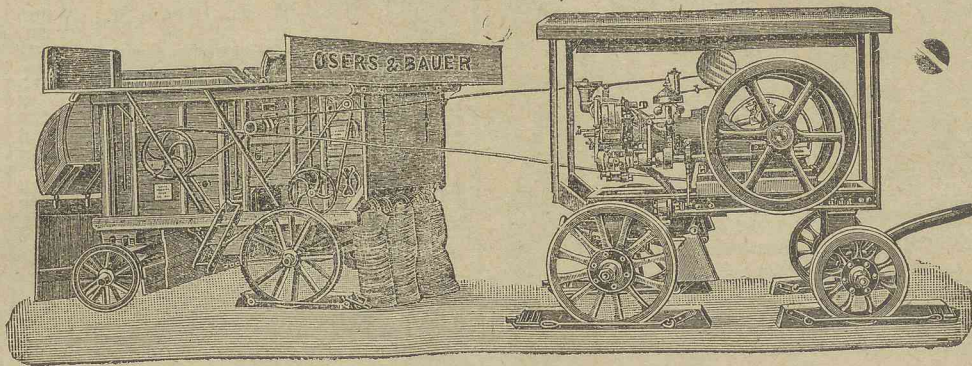
Törv. védve.

Óvakodjunk
utánzatoktól!**MACH-féle szabad.****Egészségi nadrágtartók**Urak részére a 50, 75, 100, 140, 190, kr., fiúk részére
a 35, 42 és 50 kr. — Kaphatók mindenütt.Ezek egészségessé és kényelmessé teszik a nad-
rágviselést, mivel a kengyel
a csatlóban minden mozgásnál el-
tolódik (1. ábra), továbbá azért,
mert a nadrágtartók jó, nyujt-
ható szalagból vannak előállítva
és szilárd, rozsdamentes csatol-
kal jelszerelve.Gombelvezetés sincs töb-
bél mert a nadrágtartókat nem
kell a nadrághoz gombolni (1.
1. ábra) a gombok pedig csak a
gyöngös használat által sza-
karak le. Az öltözködés is gyorsabban végezhető.Különös előny van abban, ha minden nadrághoz egy kengyel-
tartó-kengyelt (2. ábra) is kiegészítésként szerzünk be és a o-
kat nadrágakasz-
tóul használjuk. Ha
a nadrág a három ily
kengyelen fel lesz
akasztva, önsúlya ál-
tal kismúl és megtartja sima, ráncz nélküli sa-
conját a nélkül, hogy vasalni kellene.Gyárunk a legmodernebb gépezetre van be-
rendezve. Nagy mennyiségben csak nadrágtartó-
kat gyártunk. Az okszerű gyártás pedig arra ké-
pesít, hogy jobb minőségű és a közönségeseknél
25 százalékkal olcsóbb nadrágtartókat szállí-
thatunk.

Cs. kir. szab. nadrágtartó-gyár

FR. MACH, BRÜNN.**Osers és Bauer motorgyárának telepe**

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 18.

1—2 fillér üzemköltséggel.

Ajánlja kitünő hirnévnek
örvendőbenzin lokomo-
biljait, benzin
lokomobilos
cséplőszerelvé-
nyeit és szivo-
gáz motorait,

Elismert elsőrendű gyártmány. Szolid, tömörkivitel! Kitünő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Szélhajtó és görcscsillapító

Ribergeil-cseppek.Egy 1844. év óta ismert és hasznos házi-
szer, mely az étvágyat előmozdítja és az
emésztést elősegíti. — 1 üveg ára 1 ko-
rona. — Kevesebb mint 2 üveg, utánvét
2 K. 50 fill. (csomagolással együtt) nem
küldetik.Rendelhető Bittner Gyula gyógyszerésznél
Gloggnitz, (Alsó-Ausztria.)

6 nap alatt Amerikába.

Személyszállítás

Kanadába és Argentínába.

Kérjen utasítást. — Levelező lap is elég.

FALK és TÁRSA

magyar osztálya

Hamburg, Raboisen 30. szám.

Eladó házastelkek.Gyulafehérvárt a **Templom-utca**
1-ső számú újonnan épült házastelkek,
két külön üzlethelyiséggel, három lakó-
szobával, egy teljesen jó karban levő
tekepályával és kényelmes nyári mula-
tőhelyiséggel, továbbá a **Csatorna-
utca** (volt Sárdi-utca) 10. sz. alatti
házastelkek (a volt Turcu-féle vendéglő)
három külön álló üzlethelyiséggel, szá-
mos lakószobával, tekepályákkal, díszes
nyári mulatóhelyiséggel örök áron el-
adók. Értekezni **Fehér Sándor** tulaj-
donossal.**Ó V Á S !!**A régóta ki-
tűnően bevált **GREENSILL-féle****SZÁJ VIZET**utánozzák! Amelyen e törv. védjegy nincsen,
utasítsuk vissza.

Kapható:

minden gyógytár-
ban, drogeriában
és jobb illatszer-
kereskedésben.**Lokomobilok, gőzcséplőgépek, benzinmotorok,
Aratógépek, talajmivelő eszközök,
teljes malomberendezések stb. stb.**

KIVÁNCIATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

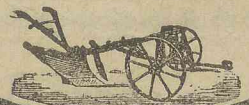
MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZERÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.**Kitünő minőségű és egmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a**PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.**

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Premier kerekek
irányadók minőségben.

Utóiratellen olcsó árak.

Premier

LEGNAGYOBB MAGYAR-OSZTRAK GYÁRTÁS.

Egyedüli elárusító
JÄGERTAMÁS, Gyulafehérvár.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
juhturó-gyára Marosvásárhely.

Ajánlja legjobb minőségű székely cse-
mege-juhturó és munkásturó készítményeit.

Központi főraktár: BUDAPEST.

Kajszinbarack,
csakis ananászfajok, elsőrendűek, 5 kilós
postakosaranként, 1 frt. 20, **zöld ringló**
és **zöld dió** nemes fajtákat 1 frt. 20
kr.-ért szállítja:

SZABÓ GÉZA,
gyümölcskivitele Csongrádról.

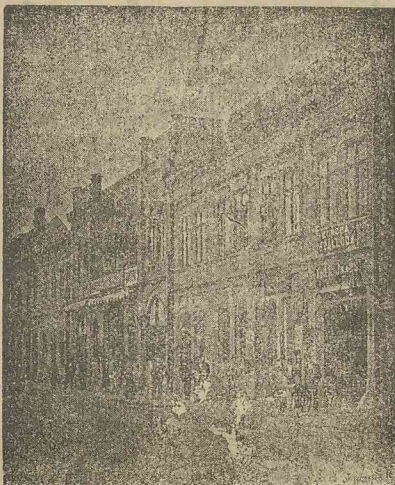
Európa szálloda Gyulafehérvárt.

Teljesen átalakítva és renoválva.

Elsőrangú szálloda minden kényelemmel berendezett 30 szobával.

Étterem, kávéház. ♡ Villamos világítás. ♡ Fürdő. ♡ Telefon.
Társas kocsi. ♡ Kitűnő konyha. ♡ Valódi borok. ♡ Kőbányai
sör. ♡ Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. ♡ Mérsékelt árak.

Haas Vilmos, szállodás.

Ha Zacherlint vásárolsz, vedd a világhírűt,
Amely védve is van, tehát a „védjegyűt.”
Ez a valódi szer üvegbe van téve
S nem egyéb csomagba, papirba göngyölve.

Ez az igazi segítség éjjel úgy mint nappal
Könnyen küzdhetsz vele féregbogarakkal,
Ott keresd, hol mindig frissen kapható,
Hol plakátja — a „Zacherlin” — látható.